

ganske privat indbyrdes kan træffe saadan Aftale, maaske fuldstændig i Modstrid med det Forhold, hvori deres Indtægter staar til hinanden, saa vil Reglen være ganske uretfærdig over for Tredjemand, der intet aner om denne Aftale, men har indladt sig i Retshandel med Ægtefællerne i Tilid til, at deres Indtægter gav Udtryk for deres Gældsansvar. Adgangen til at træffe en saadan anden Bestemmelse kan kun staa aaben for Ægtefællerne, naar Tredjemand samtidig gøres bekendt dermed.

Naar Fru Bløndal derefter under Punkt 10 anvender sin Erstatnings regel ved Separation og Skilsmisse, saa kommer her et Omraade, hvor der bedre kan blive Tale om en saadan »Erstatning« eller »Godtgørelse«. Det i 1913 af den skandinaviske Familieretskommision udsendte »Udkast til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning« anvender netop i sine Bestemmelser om Bidragspligt i Tilfælde af Separation eller Skilsmisse Udtryk, der peger i denne Retning og giver Ægtefællerne en Adgang til Bidrag og Godtgørelse, der vil bevirke en mere retfærdig Ordning af disse Forhold end den tidligere (se § 67 og § 68 i Udkastet). I Motiverne til disse Bestemmelser anvendes tildels den samme Betragtning, som anstilles af Fru Bløndal, og som gaar ud paa, at der bør tages Hensyn til Ægtefællens (Hustruens) Forringelse af Arbejdsevnen ved Ægteskabet, indskrænket Adgang til Erhverv o. s. v. Men den samme Betragtning, der kan anvendes og findes retfærdig ved Ophævelsen af et Ægteskab, altsaa hvor der som Regel er en eller anden Dissonans at bøde paa, behøver ikke at være lige saa velgrundet, hvor det drejer sig om de normale Regler for det bestaaende Ægteskab.

Den af Fru Bløndal opstillede Ramme er saa langt fra at være enkel, at den tværtimod, naar den skal føres ud i Livet, vil virke i høj Grad som en indviklet, tung og upraktisk Regel — dens ideelle Retfærdighedskrav ufortalt! Praktisk retfærdig vil den ikke komme til at virke. Den vil i nogle Tilfælde give Hustruen for lidt — f. Eks. naar hun før Ægteskabet ikke særlig har anvendt sine Evner og derfor sættes til en ringe Pris, men under Ægteskabet med en maaske velhavende Mand viser stor Dygtighed som Moder og Husmoder — i andre Tilfælde give hende for meget, f. Eks. naar hun ved Ægte-

skabet med en ikke velhavende Mand opgiver et indbringende Erhverv, og derved kommer til at virke som en stor økonomisk Byrde for sin Mand.

Men disse skæve Resultater fremkommer, fordi Fru Bløndals Hovedhensyn er det, hvad Ægtefællerne var værd for Ægteskabet, medens Hovedvægten dog maa ligge paa, hvorledes de økonomiske Forhold bliver under Ægteskabet. Naar de to Parter indgaar Ægteskab og derved knytter deres Livsforhold sammen, saa maa de se paa Fremtiden og ikke ensidigt se paa, hvorledes deres økonomiske Forhold var tidligere.

Det af Georg Stjernstedt i »Herthå« skizzerede Forslag forekommer mig at komme den ideelle Løsning af Spørgsmaalet langt nærmere. Det bygger paa det naturlige Grundlag: Ægtefællernes Indkomster under Ægteskabet, og dets Hovedregel om en Lighedeling af Indkomster og en lige Pligt til at bidrage til de fælles Udgifter virker klart og umiddelbart tiltalende, og er i Overensstemmelse med den Ordning, som Kvinder i deres Hjerter har set hen til som et Fremtidsideal. Denne Regel praktiseres allerede nu i adskillige gode Ægteskaber, hvor Mand og Hustru betragter hinanden som to jevnbyrdige Mennesker. Men jeg deler Forfatterens Tvivl om, at Tiden er kommen til, at dette Ejendomssystem kan blive Hovedsystem. Jeg tror ikke, at mange Mænd, ej heller for den Sags Skyld mange Kvinder endnu ser saa dybt og retfærdigt paa Forholdet, at de vil indrømme, at den fulde Ligestilling paa det økonomiske Omraade er det eneste rigtige. Jeg tror ogsaa, at mange Kvinder endnu ikke er modne til at bære det Ansvar, der derved vil lægges paa dem.

Men som Alternativ i Loven mener jeg, det burde kunne faa Plads — hvis der kan findes Udvej for at bøde paa Forslagets svage Side, nemlig Anvendelsen af Lighedelingen i de under Pkt. 9 anførte Tilfælde, hvor det drejer sig om »anden Indkomst end Løn«, d. v. s. den store Klasse af Tilfælde, hvor Manden driver et selvstændigt Erhverv som Forretningsmand, Industridrivende, Landmand etc. Her er der ikke Tale om nogen fast Indtægt, men Vinding og Tab kan skifte fra Aar til Aar. Efter Systemet vil den Ægtefælle, der ikke er

Erhverver, faa Del i Vindingen, men ikke behøve senere at yde noget for at dække Tabet.

Den store Uretfærdighed, der derved fremkommer, mildnes noget, naar man betænker, at den ikke-erhvervende Ægtefælle af sin Del i Vindingen dog har betalt sin Halvpart af de fælles Udgifter. Men Uretfærdigheden er der alligevel, og det er en væsentlig Brist i Systemet, naar der i disse Tilfælde, der udgør saa stor en Del af Ægteskaberne, som Udvej kun kan henvises til Ægtepagter. Systemet melder derved Pas paa et væsentligt Punkt og viser derved, at det ikke, som det er opstillet, er fuldt brugbart.

Yderligere vil der i disse Forretningsforhold ofte være Vanskeligheder for den erhvervende Ægtefælle m. H. t. en kontant Udbetaling af hele Indtægtshalvdelen; det er maaske formaalstjenligt eller nødvendigt, at et Aars Indtægtsoverskud anvendes til Udvidelse eller Sikring af Forretningen; Forretningsmanden bør ikke have bundne Hænder i saadant Tilfælde, men maa kunne disponere frit over det hele Indtægtsoverskud. Forslagets Udvej, at den anden Ægtefælle faar et Bevis (Gældsbevis) i Stedet for Kontanter, er ganske vist en Udvej, men ikke meget tilfredsstillende for den Ægtefælle, der maa nøjes med Beviserne.

Men det forekommer mig, at der maatte kunne findes en anden Udvej, at der maatte kunne udarbejdes en særlig Regel om Fordelingen, der gjaldt i disse Tilfælde, *forsaa vidt* der ikke var Ægtepagt (thi Adgang til Ægtepagt maa selvfølgelig altid staa aaben for Ægtefællerne). F. Eks. vilde det delvis bøde paa Forholdet, naar den ikke-erhvervende Ægtefælle, der havde faaet et Indtægtsoverskud udbetalt, var forpligtet til ved senere Aars Tab at yde Tilskud heraf til Dækning af Tabet eller, hvis Overskudet var forbrugt, at finde sig i Afkortning, naar der senere paany kom Indtægtsoverskud. Men kommer der ikke saadant senere Overskud, maa den erhvervende Ægtefælle ganske vist finde sig i at have baa-ret hele Tabet alene, saa Reglen vil altsaa ikke helt afbøde Ubilligheden.

En anden Hindring for Forslagets gode Modtagelse vil sikkert fremkomme, idet Mændene og for mange Tilfældes Vedkommende med Rette, vil protestere mod Billigheden af, at en Mand, der ved sin store Dygtighed, Energi, Omtanke, Spekulation o. s. v.